

POSTANOWIENIE

22 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Łodko

na posiedzeniu niejawnym 22 maja 2026 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku E.S.
z udziałem Z.G., B.E. i J.R.
o zniesienie współwłasności,
na skutek skargi kasacyjnej Z.G.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim
z 22 lutego 2024 r., V Ca 370/23,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną;**
- 2. zasądza od Z.G. na rzecz E.S.
450 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Uczestniczka Z.G. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z 22 lutego 2024 r. Zarzuciła naruszenie przepisów procesowych (art. 382 k.p.c.), jak i prawa materialnego (art. 211 k.c.). Skarżąca zakwestionowała przyjęty sposób podziału nieruchomości wspólnej, domagając się przyznania jej większej jej części (na podstawie wariantu IV opinii biegłego), ewentualnie, jeżeli taki sposób podziału nie byłby możliwy, to twierdziła, że nieruchomość należy podzielić tak, żeby z wydzielonej działki mogła mieć przejazd na sąsiednią nieruchomość, której jest właścicielką oraz trzymać maszyny rolnicze.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawczynie E.S. wniosła o odrzucenie skargi kasacyjnej, ewentualnie o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania bądź o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W postępowaniu nieprocesowym skarga kasacyjna nie przysługuje m.in. w sprawach dotyczących zniesienia współwłasności i działu spadku, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 150 000 zł (art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c.). W tzw. sprawach działowych wartość przedmiotu zaskarżenia pozostaje w ścisłej zależności od wyniku postępowania i wyznacza ją nie wartość przedmiotu działu, ale wartość konkretnego interesu skarżącego, którego dotyczy lub może dotyczyć zaskarżenie. Z reguły nie może ona przekraczać wartości udziału w dzielonym majątku uczestnika wnoszącego skargę kasacyjną, nawet gdy orzeczenie zaskarżono w całości (zob. np. postanowienia SN z 13 marca 2015 r., III CZ 13/15, i z 30 października 2024 r., III CZ 154/24). Wyjątek od tej zasady zachodzi, gdy skarżący podważa zasadę podziału, objęcie lub nieobjęcie orzeczeniem poszczególnych rzeczy lub praw albo rozliczenie nakładów (zob. postanowienie SN z 11 grudnia 2025 r., I CSK 2973/25 i powołane tam orzecznictwo). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 23 stycznia 2015 r., V CZ 101/14, podważanie przez uczestnika zasady podziału może przejawiać się w kwestionowaniu samego stosunku współwłasności w odniesieniu do danego majątku. Może też polegać na kwestionowaniu uprawnienia do żądania zniesienia współwłasności ze względu na jego wyłączenie, stosownie do treści art. 210 k.c. Pod pojęciem zasady podziału kryje się również sposób jego przeprowadzenia, np. podział cywilny w miejsce podziału fizycznego.

W niniejszej sprawie skarżąca oznaczyła wartość przedmiotu zaskarżenia na 154 600 zł, która to odpowiada wartości całej nieruchomości – przedmiotu postępowaniem o zniesienie współwłasności. Z zakresu zaskarżenia, treści zarzutów oraz wniosków skargi kasacyjnej, jak również jej uzasadnienia wynika, że skarżąca nie kwestionuje, że zniesienie współwłasności nieruchomości winno nastąpić przez podział fizyczny rzeczy i przyznanie poszczególnych działek wchodzących w jej skład współwłaścicielom. Spór dotyczy jedynie sposobu

podziału, w zakresie w jakim nie odpowiadał dotychczasowemu sposobowi korzystania z nieruchomości czy zgodności podziału ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem. Skarżąca nie podważa zatem zasady podziału. W konsekwencji należało przyjąć, że wartość przedmiotu zaskarżenia w niniejszej sprawie wyznacza konkretna wartość interesu skarżącej którego dotyczy zaskarżenie, odpowiadającego *in casu* wartości jej udziału (6/96) we współwłasności nieruchomości, który wynosi 9 662,50 zł. W związku z tym, że nie przekracza 150 000 zł skargę kasacyjną należało odrzucić jako niedopuszczalną.

Wskazana w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest wiążąca dla sądu drugiej instancji ani dla Sądu Najwyższego i podlega weryfikacji na podstawie materiału sprawy, z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 4 marca 2026 r., I CSK 1625/25 i powołane tam orzecznictwo).

Z tego względu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. oraz § 5 pkt 6 w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Mariusz Łodko

[wr]

[SOP]